

Undrau merets sin differentes camps

La vischnaunca da Mustér ha surdau il Premi Desertina

■ (anr/ac) Pader Urban Affentranger ei vegnius undraus vendergis sera a Mustér cun il Premi da reconuschientscha Desertina per sias stentas en favur dil Forum claustral. Buca meins plascher han las duas guggas Bagordas e Fifferlottas exprimiu per la distincziun da promoziun surdada a medema caschun dil president dalla vischnaunca da Mustér. Pader Urban Affentranger ei sedrizzaus il vendergis sera ella halla Cons a Mustér viers la representanza communal sco viers igl auditori per exprimer siu cordial engraziament. El ha numnadamein astgau retscheiver ord ils mauns dil president communal Robert Cajacob il Premi da reconuschientscha Desertina principalmein per ses merets en connex cun il Forum claustral. In forum ch'igl anteriur cusseglier naziunal Dumeni Columberg ha, en sia laudatio, valetau sco pintga miracla. Enteifer 35 onns e 255 arranschaments han divers exponents dalla politica, cultura ed economia svizra dau suatientscha agl invit claustral per s'exprimer a Mustér publicamein davart temas contemporans. En siu engraziament ha pader Urban regurdau all'entschatta dil forum nua che l'idea ei s'installada en claustra era grazia al support da dus scolars dalla scola claustrala. Oz enconuschents politichers, numnadamein il cusseglier dils stans Stefan Engler ed il president dalla Partida cristiandemocratica e cusseglier naziunal Gerhard Pfister. Gia ella laudatio ha Columberg menziunau il spért aviert dil forum e dall'intenziun da pader Urban da sesarver agl entir spectrum politic, economic e cultural e da promover aschia in spért da discussiun autentic. En quei connex ha pader Urban sez plidentau ina brev digl anteriur cusseglier naziunal e president dalla Partida socialdemocratica Helmut Hubacher scretta



Undrai cun il Premi Desertina dalla vischnaunca da Mustér: Cun il Premi da reconuschientscha pader Urban Affentranger flancaus da Nadia Deflorin da Las Bagordas e Rafael Monn da Las Fifferlottas cun las distincziuns da promoziun.

FOTO A. CADONAU

suerter sia presentaziun al forum. Leu ei Hubacher staus envidaus da referir davart la damonda sch'il marxissem seigi insumma aunc opportun. Ella brev ha Hubacher valetau la dimora a Mustér sco eveniment impressiunont. E palesau siu plascher dil spért dil forum da sescurtar cun objecziuns e meins che secumporien buc exnum cun l'atgna concepziun mundiala. La surdada dil Premi da reconuschientscha a pader Urban ei vegnida enramada musicalmein dil Chor-baselgia Sogn Gions sut la bitgetta dad Aluis Hosang.

En favur dalla cuminonza

Dabia fortissimo musical ei vegnius il vendergis vargau dalle duas musicas da tscheiver Las Barlottas e las Fifferlottas. Omisdus activas egl intsches communal dalla vischnaunca da Mustér. Lur activitads en favur dalla cuminonza dil vitg ei stau il motiv principal per la cumissiun Premi Desertina da surdar la distincziun da promoziun allas duas musicas da tscheiver. Per cumpleina sorpresa dalle duas musicas sezzas, sco quei che la presidenta da Las Bagordas, Nadia Deflorin, ha exprimiu cun il Premi

da promoziun enta maun. Ella ha discurriu dad ina gronda honur per las musicas da tscheiver ed ha plidentau igl engaschi dalle duas formaziuns en favur dalla convivenza en vischnaunca. Ed aschia prevegnir ad in pregiudezi da sullet definir l'existenza el far fiasta. Surprendentamein ha Kurt Jeitziner satrau quei pregiudezi en sias explicaziuns digl engaschi e dalla historia dalle duas formaziuns musicalas ed il tscheiver da Mustér en general. El ha discurriu dad ina gronda honur d'astgar tener la laudatio per las duas guggas essend sez staus ac-

tivs en omisdus formaziuns. Jeitziner ha valetau las formaziuns da tscheiver sco absolut dignas da retscheiver la promoziun communal gest visavi a lur stentas da scafir cuminonza. Dil temps nua che la populaziun sededichesch pli e pli alla tgira dall'individualitad ella reit electronica. Plinavon vesa Jeitziner las musicas sco ambassaduras dalla cultura romontscha e dalla vischnaunca da Mustér. E menziunau las numerusas preschientschas musicalas dalle duas musicas indigenas ordvart la Surselva. E medemamein la representanza indigena ell'uniun tetgala dalle duas musicas da tscheiver svizas. In'organisaziun che s'identifichescha anovians en tuts quarter lungatgs naziunals. Plinavon vesa Jeitziner las duas musicas da cuminonza cun l'Uniun da tscheiver da Mustér sco ils motors impurtants dil tscheiver en vischnaunca.

In giuven fenomen en ina liunga tradiziun

En vesta alla liunga tradiziun dil tscheiver ei la musica da tscheiver in fenomen plitost giuven. Per Jeitziner appartegnan Las Bagordas s'establidas igl onn 1985 e Las Fifferlottas da Segnas dus onns pli tard allas pli veglias formaziuns da tscheiver en Surselva. Las ulteriuras formaziuns da Falera e Glion fundadas 80 ed 82 existien numnadamein buca pli ella fuorma d'antruras, ha Jeitziner getg. La laudatio ei stada enrihida da differentas anecdotas persunales da Jeitziner ch'han dau perdetga dalla flexibilitad dalle duas formaziuns en lur engaschi per la communitad communal. Secapescha che la surdada dil Premi Desertina ha buca tralasciau da porscher allas duas formaziuns la pussevladad da documentar lur habilitads musicalas e quei han ellas fatg a moda perschudenta.

Regenza vul limitar vinavon igl access a geodatas

La regenza propoia da refusar l'incumbensa parlamentara da deputau Gian Derungs (pcd Lumnezia)

DA MARTIN CABALZAR

■ La regenza ei encunter in access nunlimitau al Center da geodatas dil Grischnun silla plattform da GeoGR. Ella propoia perquei al cussegl grond da refusar in'incumbensa correspundenta da deputau Gian Derungs (pcd Lumnezia). Sebasond sigl art. 970 dil Cudisch civil svizzer constatescha il deputau lumnezian Gian Derungs che scadina persuna sappi pretender informaziuns davart differentas datas da basa per beins immobiliars e quei senza restricziuns e senza stuer cumprovar in interess legitim persuerter. Tenor l'ordinaziun executorica davart il register funsil sappien ils cantuns render accessiblas talas datas egl internet. Ils cantuns hagian denton da procurar che las datas possien vegnir consultadas mo per in cert bein immobilial e garantir ch'ils sistems d'informaziun seigien schurmegiai encunter consultaziuns da seria.

Limitaziun a tschun per gi e persuna

Sin la plattform dil Center da geodatas dil Grischnun GeoGR ein damondas singulas davart proprietaris da beins immobiliars limitadas a tschun damondas per gi e per persuna. Per persunas privatas ch'han tenor l'ordinaziun davart il register funsil negin access extendiu allas datas dil bein immobilial ei questa restricziun, tenor Derungs, «complicada, absorbescha bia temps e caschuna gronds cuosts». Savens stoppien las datas dils proprietaris da beins immobiliars perquei vegnir empustadas en scret tier igl Uffeci dil register funsil e pagadas leu caramente, malgrad che las datas segien at-



Il deputau Gian Derungs (pcd Lumnezia) ed ulteriurs 71 consignants vulan sluccar igl access allas datas da GeoGR.

FOTO M. HARTMANN

namein accessiblas online cun in clic. Sco quei che Derungs fa valer lubeschien auters cantuns ina consultaziun nunlimitada sin online, ademplant apparentamein era aschia las prescripziuns federalas. Quei seigi en tuttacass gia oz realitad els cantuns Turgovia, Glaruna, Sviz, Appenzell Dadens ed Appenzell Dado sco era sil portal dil marcau da Cuera. Era el cantun S. Gagl seigi ina publicaziun illimitada sin rucca. El senn d'ina reducziun concreta dalla burocracia vules Derungs, sustenius da 71 deputadas e deputai, eliminar la limitaziun da tschun damondas per gi e per persuna.

Protecziun encunter consultaziuns da seria e protecziun da datas

La regenza constatescha ch'il cussegl grond hagi concludiu 2014 el rom dalla

revisiun parziala dalla lescha introductiva dil Cudisch civil svizzer che las datas digl uffeci funsil vegnien publicadas egl internet, aschilunsch che quei ei admissibel tenor dretg federal. Concretamein vegni la publicaziun fatga sur consultaziuns che serefereschien a beins immobiliars sil portal da GeoGR. Pervia dalla protecziun encunter consultaziuns da seria astgien denton vegnir fatgas mo tschun consultaziuns per gi e per persuna. La regenza ei dil meini che quella limitaziun seigi indicada era en consideraziun dil svilup futur dall'elaboraziun electronica da datas e lur publicaziun. Gia enteifer la procedura da consultaziun davart la revisiun parziala dalla lescha seigi vegniu exprimiu la tema che la publicaziun da datas egl internet stetti en contradicziun culla protecziun da datas.

Tenor avis dalla regenza stat la soluziun vertenta dil Grischnun denton en accordanza cul dretg federal davart il register funsil. Cul sistem actual risguardi il Grischnun ton las prescripziuns federalas sco la protecziun da datas, resumescha la regenza.

La regenza precischescha denton era che l'ordinaziun numnada prevedi in access extendiu (ni meins limitau) mo per gruppas specialas, sco funcziunaris da documentaziun ni era bancas, cassas da pensiun e La Posta, e quei era mo per datas ch'ei necessarias per la fatschenta da hipotecas. Autras gruppas d'interess sco interpretas d'immobiliars ni semegliantas sappien buca far valer quei dretg.

Posiziun digl uffeci federal responsabel

Tenor igl Uffeci federal per il dretg dil register e dretg funsil ein ils cantuns responsabels da prender mesiras da protecziun ch'ei adattadas per impedir consultaziuns da seria. El recamonda en general d'haver in certa retenientscha en connex cugl access electronic da datas dil register funsil. Portals che lubessen consultaziuns singulas senza restricziuns cunterfetschien consequentamein al dretg federal, constatescha la regenza. Per quei motiv recamondi igl uffeci federal responsabel indrezs da protecziun che sappien vegnir sviai mo cun gronda stenta e che lubeschien fetg paucas repetiziuns per gi. En cass d'in'avertura pli generusa postulescha igl incumbensau cantunal per la protecziun da datas l'introducziun parallela d'in dretg da bloccada, silmeins pils proprietaris da beins immobiliars.

reclama

Südostschweiz informiert

Topaktuelle Nachrichten aus Ihrer Region von Montag bis Freitag ab 18 Uhr.

Nur auf TV Südostschweiz